մանկութեան որոշ վարժարաններուն մէջ անաղարտ պահուին ձեր հաւատքը եւ ձեր մշակոյթը, եւ թէ այս հաւատքը եւ այս մշակոյթը այնպէս մը աւանդուին՝ որ շարունակեն իրենց գործը, աւելի ուշ, ընտանիքներուն մէջ։

Այս գործերուն համար հարկաւոր է մեծ յստակատեսութիւն մը, հարկաւոր է որ անոնք տեղի ունենան այնպիսի մարդոց մօտ՝ որոնք կարող են հաշտեցնել աւանդութեան հին կրթութիւնը եւ արդի ժամանակներուն պիտոյքները։ Գնահատելի տեսութիւն մը իրերուն եւ փորձառութիւն մը դարբնուած։

Այս լոյսին տակն է, յարգելի Տեսուչ, որ ես կը տեսնեմ ձեր Հաստատութիւնը։ Հայ ժողովուրդի այս դարմանալի կենսունակութեան կրթական կեդրոններն են, Վենետիկ, Սեւրը, հիւրընկալ երկրին մէջ բայց օտար, որ կը պաշտպանեն հայ ժողովուրդի հոգեկանութիւնը եւ կ՚երաշխաւորեն անոր յաւիտենականութիւնը։

Այն ֆրանսացին որ ձեզի կը խօսի՝ ձեզ կը նախանձի։ Մեր երկիրը կարող է երբեմն տարակուսիլ իր ճակատագրին։ Փորձեր ողողեցին իր վրայ որ ամէն անգամ չկրցաւ փայլուն կերպով տանիլ։ Քանի մը տարի կ՚ընէ շատ մօտ էինք ոչնչացման։ Անոնք որ մեզ չեն ճանչնար՝ մեզ կ՚ամբաստանեն որպէս թեթեւ եւ անհաստատ։ Անոնք որ մեզ կը ճանչնան՝ աւելի լաւ կը կրահեն. քաջութեան դիմակին ներքեւ է որ կը սիրենք տանիլ տագնապ, երկիւղ, դառնութիւն, նոյնիսկ տարակոյս։ Կը կարծենք տատամսիլ ուժաթափ անցեալի մը պատուիրաններուն եւ նոր ուղիներու անորոշութեան միջեւ. կը ջանանք, երբեմն ձախողաբար, հաշտեցնել զանոնք, ու մենք արհամարհուած կը զգանք հաւատելով թէ բոլոր աշխարհ մեզ կը դատէ ու վատ կը դատէ։

Ո՞ւր էր թէ հայ ժողովուրդին դասը մեզի օրինակ ըլլար։

ՃԱՌ

ԱՆՏՐԷ ՄԻՐԱՊԷԼԻ

ՏԵՍՈՒՉ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

23 Յունիս, 1963

Տեսուչներ,
Սրբազան Հայրեր,
Ուսուցիչներ,
Տիկիններ, Օրիորդներ, Պարոններ,
Սիրելի աշակերտներ,

Պէտք է խոստովանիմ թէ առաջին անգամն է որ մենաշնորհը կ՚ունենամ նախագահելու հանդիսաւոր պարզեւաբաշխութեան մը, եւ յատկապէս յուզուած եմ որ առիթը տրուեցաւ ինծի նախագահելու այսօր Սամուէլ Մուրատեան Վարժարանին։

Նախ եւ առաջ իմ ամէնէն աւելի զգայուն շնորհակալութիւնները կը յայտնեմ ձեր պատուական Տեսուչին՝ այն պատիւին համար որ տրուեցաւ ինծի որպէսզի այս իրիկուն ես գտնուիմ այս ընկերութեան մէջ։

Նոյնպէս մեծ ուրախութիւն է ինծի, սիրելի աշակերտներ, գտնուիլ ձեր դասախարակներուն մէջ, զբաղուիլ նաեւ ձեր մէջ, կարենալ ուղղակի շնորհաւորելու ձեզմէ իւրաքանչիւրը։ Դասախարակներ՝ որոնց մտահոգութիւնն է ձեր զարգացումը եւ ձեր կրթութիւնը. արժանի են ամէն երախտագիտութեան այդ բոլորին՝ որոնց ապագան կերտեցին եւ այն աշակերտներուն՝ որոնք արդար վարձատրութիւնը կը ստանան յարատեւ աշխատութեան մը վերջացող տարուան ընթացքին։ Անտարակոյս, պիտի ըսէք, աւանդութիւն մըն է ասիկա, որ պարբերական հանդէսի մը մէջ, կը համախմբէ դասախարակներ, բարեկամներ եւ ծնողներ։

Ինծի համար, սակայն, այսօրուան արարողութիւնը, կը զգենու չքեղութիւն մը որ զայն կը զանազանէ։ Հոս խնդիրը բարեկամ վարժարանի մը հետ է, Հայ Վարժարանի մը, հաստատուած մեր երկրին մէջ աւելի քան հարիւր տարիներէ ի վեր։

Հաճելի է ինձ ըսել մեր բարեկամներուն, թէ որքան կը գնահատենք իրենց գործը, որքան կը ծափահարենք իրենց արդիւնքները, եւ թէ որքան ուրախ ենք հայերուն այս ներկայութեամբը, որուն կատարած բարիքը եւ գինը կը զգանք։ Թոյլ տուէք, որ քանի մը բառերով ըսեմ ձեզի այն պատճառները որ զմեզ ձեզի կը կապեն։

Հայ երկրին վիճակը, Հնութեան մէջ, Միջին Դարուն եւ արդի ժամանակներուն ճանչցաւ շատ մը ելեւէջներ։ Զանազան դարերուն, Հայ Սփիւռքը շատ կենսական նկատուած է, եւ անտարակոյս, ամէնէն ուժեղներէն մին՝ հնագոյն երկիրներու բնակիչներէն։ Բայց «Հայ Ազգը» ինքնին կը վերապրի, դիմադրելով բախտին, յաղթելով բախտին երբ ան իր եռեւէն կը զայրացնի, ոչ միայն կը վերապրի ան, այլ կը յառաջադիմէ բարօրութեամբ։ Ստեղծիչ է, սրամիտ, ազգու, եւ մնալով հանդերձ հաւատարիմ իր ազգային ազդիւրներուն, իր աւանդութիւններուն, կը ձգտի պահել ու